

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *G.I.*

Cím: *Budapest.*

Forrás: *Magyarország.*

Bp.

916. 7-15

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Budapest

Nem szeretik Budapestet, rideg ellenérzéssel, gyűlölködő irányzatossággal tárgyalják a dolgait. Ezt a panaszt hallottuk nagyon illetékes emberektől a város legutóbbi nevezetes közgyűlésén. Bárczy polgármester panaszolta fel ezt a szeretethiányt. Vázsonyi Vilmos is arról beszélt, hogy a budapesti közönségben nincs meg az a ragaszkodás a városhoz, az a polgári büszkeség és gerincesség, az a nemes lokálpatriotizmus, mint más városok, például Bécs, München polgáraiban. Nálunk még a saját polgárai is csak szidják, gunyolják Budapestet, de nem szeretik.

Szomorú dolog ez nagyon, ha így van. Az ország szíve, melyet nem szeretnek sem a város, sem az ország lakói. Pedig úgy kellene, hogy legyen; mindaz a szeretet és melegség, mely a magyar népet a hazájához fűzi, ide sugározzék és itt viszhangozzék az ország szíve dobogásában. Nagy keserűség és nagy baj, ha nem így van. Bajja a városnak és bajja az országnak.

Hogy így van-e vajjon és ha így van, miért van így, erről gondolkodni kell, bárha ez a kérdés most meglehetősen zavaros formában, kellemetlen városigazgatási ügyekkel, politikai és pártellenlétekkal bonyolodottan, nehéz veszedelmekkel, bajokkal terhes időkben merült fel. Nehéz lesz így a kérdést a zavaros mellékkörülményektől megtisztítani,

De egy kísérlet nem árt. Talán lesznek, akik tovább fűzik a dolgot és az eszmecserét és a viták meghozzák egyszer a régvárt gyümölcsöt. Az ország ismét szeretni fogja a maga fővárosát és a város megszereti önmagát.

Mindenekelőtt különbséget kell tenni a város és a városháza között. Ez a megkülönböztetés nem olcsó elmésség. Egymagában az, hogy a városháza kisebb-nagyobb ügyeit hevesen, szenvedélyesen, eselleg igazságtalanul is bírálják, még nem jelenti a várossal szemben az ellenérzést és szeretethiányt. A város és városháza dolgai nagyon összefüggenek, de egyet azért nem jelentenek. Itt van példának Bécs melynek lakosságát a lokálpatriotizmus mintaképpül állították elénk és teljes joggal. Senki jobban nem szereti a városát, senki nem büszkébb rá, mint a bécsi. Ennek a lokálpatriotizmusnak külön nyelve, külön irodalma, külön zenéje és művészete, külön erkölce van. Ez a lokálpatriotizmus egyformán lobog a főurakban és a külvárosok legszegényebb lakóiban. De a városházát ott is szidják, mint a bokrot. A bécsi guny és a bécsi epe de hogy is kiméli meg a Rathaus pompás gótikus épületét. Valamelyik bécsi bohózatban tréfás muzeumot mutattak és benne egy spirituszban örzött csontvázat. A látogató kérdésére a kalauz elmondta aztán: ez nagyon ritka példány: „Ein zufriedener Weaner“, olyan bécsi, aki a városi állapotokkal meg van elégedve. De hisz arra is emlékezünk, hogy kicsoda elkeseredett harcok voltak Bécsben állandóan a városi ügyek körül. A keresztényszocialistok

milyen kíméletlen eszközökkel küzdöttek annak idején a liberális éra ellen Prix polgármestersége idején, és mikor Luegerék lettek az urak, hogy szidták őket a liberálisok és a szocialisták. De ez nem jelentette sem akkor, sem a multban, hogy akik a városházát szidják, magát a várost sem szeretik.

De az a vád, hogy a budapesti közönségben nincs meg az az érzés, amit lokálpatriotizmusnak neveznek, nincs meg a város meleg szeretete, az az izzó érdeklődés, melylyel a város ügyei iránt viseltetnek, és amely szeretet, ha dicsér, de akkor is szeretet ha gúncsol, ez a szép meleg érzés a budapesti közönségből, fájdalom, csakugyan hiányzik. Valahogy idegen nekik ez a város minden hatóságával együtt. Csakhogy ennek mélyebb

oka van, amit emberi erővel egy-két emberöltő alatt is nehéz lesz kiküszöbölni.

Pedig a magyar szereti a szűkebb hazáját, becsületes meleg ragaszkodással hazájának nevezi a falut is, a kis várost is, ahol született és bárhova származott el onnan, akár messze a tengeren túlra is, oda kívánczik vissza emésztő vágyódással. Ez a várostól való idegenség tehát nem magyar vonás. De hisz éppen ez az. Hol van az a közönség, mely magát budapestinek vallja, hol vannak a város őslakói? Ide mindenki valahonnan elszármazott. Ha urak összeismerkednek, amint az első bizalmas és — magyar szokás szerint — tegeződő szót váltják, az első kérdés: Hova való vagy? Es

akkor kiderül, hogy a budapesti ember vagy dunántuli, vagy alföldi, vagy bánági, vagy erdélyi, de senki sem budapesti. Mikszáth beszélt egyszer erről a dologról és azt mondta: Mit akartok, hiszen még a polgármesteretek is (akkor Márkus volt) arra büszke, hogy ő vasmegyei.

Nagyon fiatal még ez a város és nagyon gyorsan megnőtt. Egészséges a gyermek, de a nevelése rossz, ahogy Vázsony a városi üzemekről mondta. Majd kiforr, tudatára ébred

erejének és hivatásának és a város minden fia büszkén vallja magát budapestinek. Ám a városháza ne panaszkodjék és ne érzelegjen feleslegesen, hanem ő nevelje, ő tanítsa fiait a város széréfetére, melég, szervező intenzív munkálkodással. Ezt tartsa legszebb feladatának.

Van itt azonban egy másik jelenség is, mely az előbbiekkal szorosan összefügg és amely valamennyinél a legfájdalmasabb. Budapest nem népszerű az országban, az ország sem szereti a maga fővárosát. Ez újabb jelenség. Egy pár évtized előtt még Szent István napján vagy más ünnepi alkalmakkor úgy zarándokolt a vidék Budapestre, mint az igazhitű muzulmánok Mekkába. A főuri és uritársaság is itt érezte magát legjobban. Mindenki ide vágyott. Itt lüktetett legerősebben egykor a nemzeti élet. A város szépsége, fejlődő nagysága, egyre izmosodó magyarsága minden magyar embert büszkeséggel és a jobb jövő reményébe való hittel töltött el. Mindenki Budapestben látta a magyar államiság, a magyar jólét, a magyar műveltség legerősebb várát.

Miért hogy ez ma nincs így? Miért idegene-
dett el egymástól a főváros és a vidék? Ez az a kérdés, amely feleletre vár. G. J.